

В.В. Чудовець, к.е.н., доцент,

О.О. Мамотюк, магістрант Луцький національний технічний університет

ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Серед глобальних проблем людства чи не найважливішою є екологічна. Сьогодні охорона довкілля становить складову державної політики у високорозвинутих країнах. Звичайно, щоб враховувати потреби природи та інтереси людини, державі необхідне достатнє інформаційне забезпечення. Це зумовило виникнення екологічних течій у економічній науці, зокрема екологічного менеджменту, екологічного обліку і аудиту.

Над проблемами обліково-аналітичного забезпечення природоохоронної діяльності підприємств працювало багато вітчизняних і зарубіжних науковців. Серед них: Н.А. Левченко, О.О. Вороновська, Г. Дейлі, Л.С. Гринів, І.В. Замула, Ю.О. Івахів, Л. Максимів, Л.М. Пелиньо, Н.Є. Василевська та інші.

З нашої точки зору екологічний облік – це система, яка включає: облік витрат на природоохоронну діяльність; облік активів, які використовуються у цілях охорони навколишнього середовища; збір інформації та складання звітів про екологічну діяльність; облік екологічного податку, рентних

платежів та зборів; облік доходів від раціонального використання ресурсів та позитивного ефекту від впливу на довкілля.

В Україні екологічний облік не є відокремленим видом обліку, і практично не регламентується державою, складання та подача звітів про стан довкілля та природоохоронну діяльність поки що залишається пропозицією науковців. А політика органів державної влади не направлена охорону навколишнього середовища. Варто зазначити, що становленню екологічного обліку в Україні передують такі перешкоди:

- екстенсивний шлях розвитку національного господарств, податковий тиск і кризовий стан економіки загалом: керівники підприємств частіше стурбовані, як закупити дешевшу сировину та обладнання, штучно завищити собівартість продукції та інші витрати, щоб у підсумку зменшити базу оподаткування;

- незацікавленість органів державної влади до запровадження природоохоронних програм та законодавчого закріплення екологічного обліку;

- виділення окремих груп витрат, доходів, обладнання – додаткове навантаження у роботі бухгалтерів, яке не є обов'язковим і рідко цікавить керівництво;

- відсутність конкретних рекомендацій щодо ведення екологічного обліку, а звітність не є обов'язковою;

- облік екологічних витрат в Україні якщо і ведеться, то – у більшості випадків – номінативно. Досить часто такі витрати не визнаються податковими інспекторами і лише додають проблем бухгалтерам під час перевірок. Або акціонерні товариства уникають заходів, які призведуть до зменшення прибутку на акцію, щоб привабити інвесторів.

Необхідність впровадження екологічного обліку на вітчизняних підприємствах зумовлюється двома основними факторами: перший – суттєво деградоване природне середовище і високий рівень забруднення. У порівнянні з європейськими державами, Україна має найвищий інтегральний

показник антропогенних навантажень практично на всій території. Офіційно визнаний міжнародний статус України щодо її екологічного стану та рівнів забрудненості довкілля – зона “екологічного лиха”. Другий фактор: кризовий стан економіки. На думку провідних фахівців нашої держави, криза економіки має бути використана для будівництва нової структури господарства на абсолютно нових принципах господарювання.

Список літератури: 1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI; 2. Левченко Н.А. Екологічний облік і аудит: проблеми становлення та розвитку в Україні / Н.А. Левченко, Н.Є. Василевська // Коммунальное хозяйство городов. – 2009. - №89. – с. 257-262; 3. Пелиньо Л.М. Місце екологічного обліку в сучасній системі бухгалтерського обліку та його важливе значення в сфері охорони довкілля / Л.М. Пелиньо // Науковий вісник НЛТУ України. - 2008. - Вип. 18.2. - С. 70-75.